

Biskop Tor Singsaas, kronikk, Olsok 2016:

Den kollektive tro

I Nidaros bispedømme er «den kollektive tro» tydelig og sterk. Vi tror sammen på Jesus Kristus.

Når jeg har fri en søndag, kan jeg av og til lengte etter å komme meg usett inn i Nidarosdomen rett før gudstjenesten, smyge meg ned på en stol bak ei søyle, få sitte ned bare, og være uforstyrret. Hvorfor? Jeg trenger å bli båret av de andres tro i fellesskapet.

Andre ber bønnene, synger salmene, leser bibelordene, skaper musikken. Jeg får være i dette, uten krav om å delta aktivt selv. Til sist få nattverdens brød og vin som gave, - motta Kristus – «den aller helligste på jord».

Kirka tror som fellesskap på Jesus Kristus. Ingen enkeltperson kan bære denne troen alene. Noen tror lite. Andre langt mer. Når vi kommer sammen som fellesskap, blir dette til en felles tro uttrykt gjennom trosbekjennelsen i gudstjenesten.

Å tilhøre kirkas fellesskap, er å få del i «den kollektive tro».

En biskop skal gå foran og peke på Jesus Kristus som gir rom for alle i fellesskapet, enten troen er stor eller liten. Å tilhøre et trosfellesskap er en gave til et menneske. Der blir en alltid båret av «de andres tro».

Det gjelder også meg. Dette er «Nåde».

Det er Olsok. Igjen reflekterer vi omkring begrepet «Olavsarv». Det favner mye. Et verdibegrep for kirke og samfunn. «Olavsarv» er «Kristusarv». Jesus Kristus så «den minste og den utstøtte». Han ga først og fremst rom for dem omkring seg. Han viste dem respekt og verdighet ved å se dem, og løfte dem fram så alle fikk se. Mennesket er ukrenkelig. Vi er alle skapt i Guds bilde. Et samfunn som vil preges av de kristne verdiene blir alltid målt på hvordan «den minste, marginaliserte og utstøtte» får rom og blir behandlet.

Dette er og blir «Olavsarvens» innerste nerve.

«Olavsarven» er en kollektiv arv, en fellesskapsarv som skal gi rom og beskyttelse for enkeltmennesket. Når du tilhører dette, er du medeier i alt det fellesskapet forvalter av tro og verdier. Kirka sitt fellesskap uttrykker en fulltonig tro på, og tillit til Jesus Kristus. Dette er ikke det enkelte menneskets ansvar. En søker til dette trosfellesskapet som ikke skal gradere ens tro som liten eller stor. Det er nok at en kommer hit. Da er vi samlet om Jesus Kristus som gir rom for alle. I Kristus er vi sterke. I hans navn kjemper vi mot alt som truer livet, for det

enkelte menneske, skaperverket og verden. Det er viktig for oss å være i nærheten av ham med alt vårt, og bli berørt av hans velsignelse i livet.

Å være kristen har ofte vært forbundet med noe personlig og inderlig. Troen på Jesus Kristus har hvilt på en personlig bekjennelse. Du må som enkeltmenneske stå inne for alt. Med ord må du kunne gi uttrykk for en rett og gjennomtenkt tro.

Ikke få føler seg fremmed i forhold til en slik forventning og forståelse av å være en kristen. Det blir for stort og krevende.

I kirka trenger vi å reflektere dypere over forholdet mellom den individuelle og den kollektive tro. Den siste har overveiende hatt lavere status enn den første, og blir nesten betraktet som ureflektert og naiv.

Men det er langt fra min forståelse.

Bibelen har det perspektiv at en også blir tatt imot av Gud gjennom «en annens tro». Det fortelles i Luk, 5, 18ff om mennene som bar sin lamme venn på bære til Jesus Kristus. De hadde hørt om hans helbredende evner. Men det var slik trengsel omkring ham at de måtte fire mannen ned gjennom taket for å få ham helt fram til Mesteren. Da Jesus så «deres tro», sa han; «Venn, syndene dine er deg tilgitt. Stå opp, ta båren din og gå hjem. Og straks reiste mannen seg foran øynene for dem, tok båren han hadde ligget på, og gikk hjem mens han lovpriste Gud.»

Dette er en grunnfortelling om «den kollektive tro». Noe av denne teologiske tenkning er og barnedåpen knyttet til.

Jeg har inntrykk av at for mange i Trøndelag er kristendom «lettere gjort enn sagt». Det er «en praktisk kristentro», som nødvendigvis ikke har så mange ord. Presten er den som fører ordet på vegne av fellesskapet. Folk handler og lever som kristne mer enn at de snakker så høyt om det. Ellers i samfunnet har vi også kollektive handlings- og meningsfellesskap med enkeltpersoner som taler på vegne av flere; de politiske partier, idrettslag, grendelag osv.. Vi søker fellesskap med andre for det gir mening og styrke i livet. Vi kan likevel oppleve at kravet til oss som individer er stort og uoppnåelig. Vi må stå til rette for våre synspunkter og handlinger, - mene noe om det meste, - være tilstede på de sosiale medier med «et vellykket ansikt». Det kan bli et sårbart liv med mangel på beskyttelse.

Kirka har ikke vært bedre. Den har og stilt store krav til den enkeltes tro og handlinger for å kunne bli regnet med. Nådeløst det også.

Det er viktig at «den praktiske kristentro» blir gitt legitimitet. Prestens oppgave er å fortolke det liv som leves i bygd og by på vegne av trosfellesskapet. Ikke bare det som utøves i kirkerommet. Kristne tar medansvar for mennesker og skaperverk. Stiller opp for andre i lokalsamfunnet, - har gode øyne vendt mot barna i nabolaget, - gir positiv oppmerksomhet til sine medmennesker, - «bryr» seg fordi det er til det beste for «den andre». Vi er opptatt av at «den minste» og «innflytteren» alltid skal innlemmes i fellesskapet.

Dette er spor etter Kristus, som ingen kan utslette.

Martin Luther kaller hverdagslivet for en gudstjeneste når vi arbeider til det beste for våre medmennesker i Guds navn.

Den sterkere bærer den som er svakere. Det er kirkas «kollektive trosutøvelse», - tegn på nåde.

For Jesus Kristus gir livsrom omkring seg for alle.

